

Kod ucznia

.....

Liczba uzyskanych
punktów/ procent

...../.....

Konkurs przedmiotowy z historii
dla uczniów szkół podstawowych
województwa warmińsko-mazurskiego
w roku szkolnym 2016/2017
ETAP WOJEWÓDZKI
10 lutego 2017 r.

Drogi młody historyku.
Witamy Cię na etapie wojewódzkim konkursu historycznego.
Przed Tobą 26 zadań do wykonania.
Dokładnie czytaj polecenia, przemyśl każdą odpowiedź.
Prawidłową odpowiedź zaznacz znakiem X. Pracuj samodzielnie.
Na wypełnienie testu masz 90 min.
Życzymy Ci sukcesów.

Komisja Konkursu Historycznego
Warmińsko – Mazurskiego Kuratora Oświaty
w Olsztynie

Ilustracja do zadania 1.

Zadanie 1. (0-1)

Napisz, do czego służyły takie budowle w starożytności.

.....
.....

1.

Tekst do zadania 2.

Fragment kroniki niemieckiego biskupa Thietmara

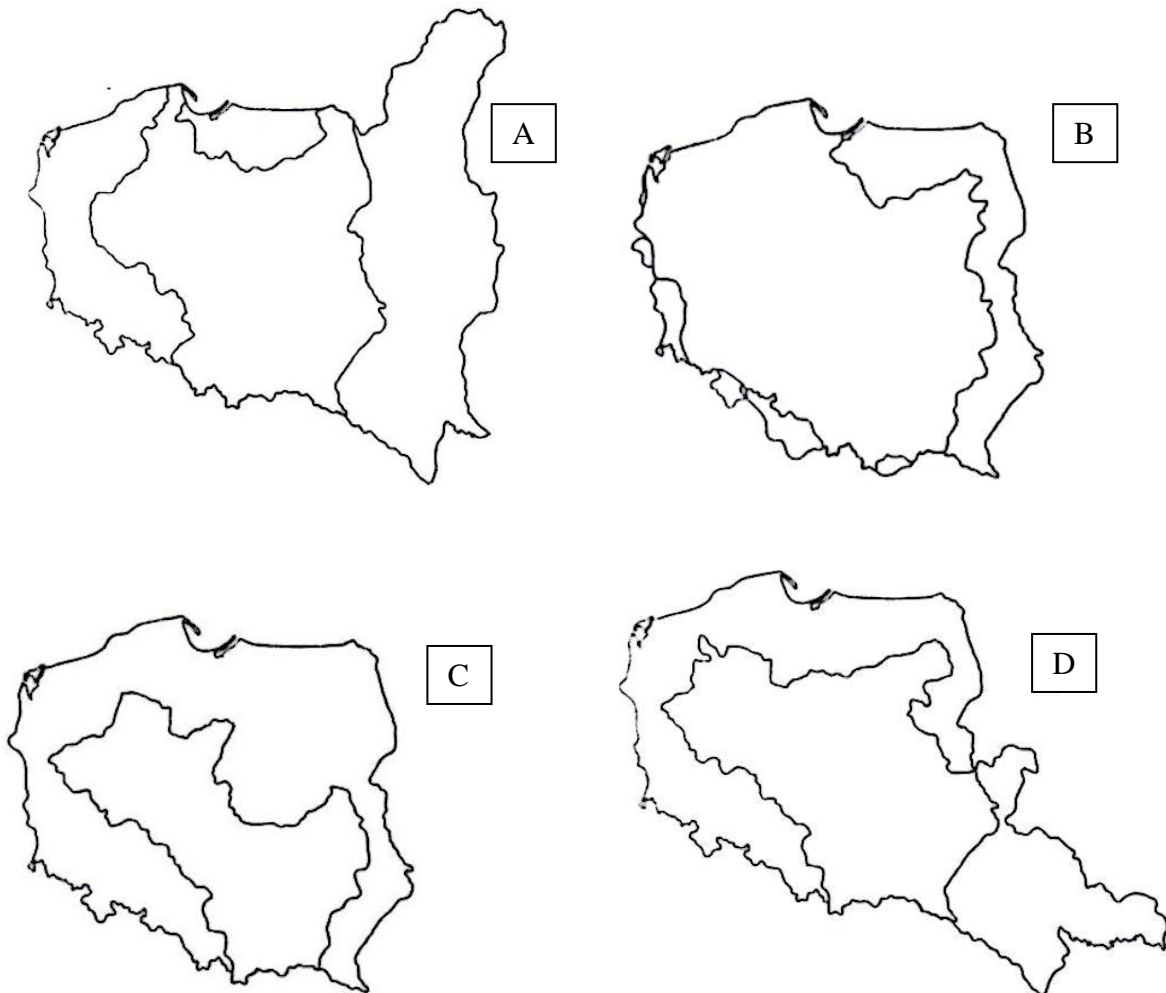
Przedstawię resztę czynów znakomitego księcia Polan, Mieszka, pojął on za żonę szlachetną siostrę Bolesława Starszego, która okazała się w rzeczywistości taka, jak brzmiało jej imię. Nazywała się bowiem po słowiańsku Dobrawa, co w języku niemieckim wyklada się: dobra.

Zadanie 2. (0-2)

Oceń, czy poniższe zdania dotyczące tekstu są prawdziwe. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli zdanie jest fałszywe.

1.	W tekście jest mowa o pierwszym królu Polski.	P	F
2.	Imię Dobrawa pochodzi z języka niemieckiego.	P	F
3.	Dobrawa miała rodzeństwo.	P	F
4.	Wydarzenie opisane w źródle miało miejsce w X wieku.	P	F

Mapy do zadania 3.

Zadanie 3.(0-1)

Uzupełnij zdanie. Wpisz właściwą literę.

Na tle współczesnej Polski granice ziem, którymi władał Mieszko I zaznaczono na mapie oznaczonej literą

Tabela do zadania 4.

Terytorium Polski w X – XIV wieku.

Lata	Powierzchnia w tys. km ²
1000	250
1300	200
1370	240

Zadanie 4. (0-1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź.

Państwo polskie było największe w czasach panowania

- A. Władysława Jagiełły.
- B. Bolesława Chrobrego.
- C. Kazimierza Wielkiego.
- D. Mieszka I.

Zadanie 5. (0-2)

Spośród poniższych wydarzeń oznaczonych literami A–E wybierz te, które jest skutkiem opisu w tabeli. Zaznacz właściwą literę.

1.	Przybycie Dobrawy do Polski.	A.	B.	C.	D.	E.
2.	Śmierć biskupa Wojciecha.	A.	B.	C.	D.	E.
3.	Śmierć biskupa Stanisława.	A.	B.	C.	D.	E.
4.	Pokój w Kaliszu.	A.	B.	C.	D.	E.

- A. Odzyskanie przez Polskę Kujaw i ziemi chełmińskiej.
- B. Odzyskanie przez Polskę Pomorza Gdańskiego.
- C. Ucieczka z kraju Bolesława Śmiałego.
- D. Zjazd w Gnieźnie.
- E. Chrzest Polski.

Tekst do zadania 6.

Z aktu założenia uniwersytetu

My, z Bożej łaski król Polski, bacząc na to co lepsze i nie wątpiąc, że to duchowieństwu i poddanym królestwa naszego pożytek przyniesie, postanowiliśmy w mieście naszym wyznaczyć, obrać, ustanowić i urządzić miejsce, na którym by studium generalne w każdym dozwolonym wydziale kwitnęło. Niechże więc tam będzie nauk przemożnych perła, aby wydawała męże dojrzałością rady znakomite, ozdobą cnót świetne, a w różnych umiejętnościach biegle. Do tego to miasta Krakowa niechaj zjeżdżają się swobodnie i bezpiecznie wszyscy mieszkańcy nie tylko królestwa naszego i krajów przyległych, ale i inni z różnych części świata, którzy pragną nabyć te przesławną perłę wiedzy.

Zadanie 6. (0-2)

Oceń, czy poniższe zdania dotyczące tekstu są prawdziwe. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli zdanie jest fałszywe.

1.	Na uczelni studiować mogli tylko Polacy.	P	F
2.	Na uczelni studiować mogli tylko mężczyźni.	P	F
3.	Autorem dokumentu jest Kazimierz Wielki.	P	F
4.	Dokument wydany został w XIII wieku.	P	F

Ilustracja i tekst do zadania 7.

Z Bożej łaski królowa Polski, pani i dziedziczka ziem krakowskiej, sandomierskiej, sieradzkiej, łęczyckiej, kujawskiej i pomorskiej.

Lata panowania 1384 – 1399

Zadanie 7. (0-2)

Wstaw w tabeli znak „X” obok czterech informacji dotyczących tej postaci.

1	Poślubiła księcia Litwy - Jagiełłę	
2	Była koronowana na króla Polski	
3	Żyła na przełomie XIV i XV wieku.	
4	W XX wieku papież Jan Paweł II ogłosił ją świętą.	
5	Jej staraniem ponownie otwarto Akademię Krakowską.	
6	Za jej panowania Polska i Litwa zawarły unię w Lublinie.	

Tekst do zadania 8, 9.

Przedmowa do dzieła „O obrotach sfer niebieskich”:

Znajdują się ludzie, którzy gdy tylko posłyszają, iż w tych moich księgach przypisuję jakieś ruchy kuli ziemskiej, zaraz podniosą krzyk, że należy mnie wraz z takim przekonaniem potępić. Dążeniem uczonego, o ile tylko ludzkiemu rozumowi pozwala na to Bóg, jest szukanie we wszystkim prawdy. Toteż rozmyślając nad tym, jak niedorzecznym opowiadaniem wydałoby się ludziom, gdybym wystąpił z twierdzeniem, że Ziemia się porusza, wręcz przeciwnym ich zapatrywaniu utwierdzonego wyrokami wielu wieków, że Ziemia jest nieruchoma i leży w środku świata jako jej punkt centralny - długo się wahałem, czy wydać te księgi, które napisałem dla udowodnienia ruchu Ziemi.

Zadanie 8. (0-1)

Autor dzieła „O obrotach sfer niebieskich” twierdzi, że

- A. Ziemia się porusza.
- B. Ziemia jest nieruchoma.
- C. Ziemia leży w środku świata.
- D. Ziemia jest punktem centralnym wszechświata.

Zadanie 9. (0-1)

Dokończ zdanie dotyczące wydarzenia opisanego w tekście i wskaż uzasadnienie wyboru spośród podanych. Zaznacz literę A albo B oraz numer 1, 2 albo 3.

Autor tekstu uważa, że jego dzieło zostanie

A.	przyjęte entuzjastycznie	ponieważ	1.	poszukuje w nim prawdy.
			2.	jest zgodne z nauką Kościoła.
B.	skrytykowane		3.	jest sprzeczne z obowiązującymi poglądami.

Tekst i mapa do zadania 10.

Z listu Krzysztofa Kolumba

Na trzydziesty drugi dzień po wyjeździe z Kadyksu odkryłem bardzo liczne i gęsto zaludnione wyspy, które bez czyjegokolwiek protestu objąłem w posiadanie naszego najmiłościwszego króla przez uroczystą proklamację* i zawieszenie flagi hiszpańskiej. Pierwszą z owych wysp, którą Indowie mianowali Guanahani, nazwałem San Salvador z wdzięczności dla Zbawiciela.

*proklamacja – tu ogłoszenie

Zadanie 10. (0-2)

Oceń, czy poniższe zdania dotyczące tekstu i mapy są prawdziwe. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli zdanie jest fałszywe.

1.	Mapa ilustruje wyprawę, o której pisze autor.	P	F
2.	Autor tekstu opisuje odkrycie drogi morskiej do Indii.	P	F
3.	Krzysztof Kolumb zorganizował cztery wyprawy do Nowego Świata.	P	F
4.	Ziemie odkryte przez Krzysztofa Kolumba stały się posiadłościami Hiszpanii.	P	F

Zadanie 11. (0-2)

Poniższe opisy oznaczone literami A–H przyporządkuj średniowiecznym przedstawicielom grup społecznych wymienionym w tabeli. Zaznacz właściwe litery.

1.	Chłopi	A.	B.	C.	D.	E.	F.	G.	H.
2.	Rycerze	A.	B.	C.	D.	E.	F.	G.	H.
3.	Duchowni	A.	B.	C.	D.	E.	F.	G.	H.
4.	Mieszczanie	A.	B.	C.	D.	E.	F.	G.	H.

A. byli najbardziej wykształceni,
 B. do pracy używali m.in. sierpów,
 C. za swoją służbę otrzymywali od władcy ziemię,
 D. odrabiali pańszczyznę,

E. zajmowali się rzemiosłem i handlem,
 F. organizowali się w cechy,
 G. ślubowali wierność Bogu, swemu władcy i swojej damie,
 H. byli właścicielami kramów.

5.

Mapa do zadania 12.

Zadanie 12. (0-1)

Uzupełnij informację. Wpisz właściwą literę

W skład państwa Rzeczpospolita Obojga Narodów wchodziły ziemie Korony Królestwa Polskiego, Wielkiego Księstwa Litewskiego oraz lenna*. Ziemie Wielkiego Księstwa Litewskiego oznaczono na mapie literą

*lenna – tu ziemie zależne

Zadanie 13. (0-1)

Napisz na czym polegała różnica między dziedziczością tronu a wolną elekcją.

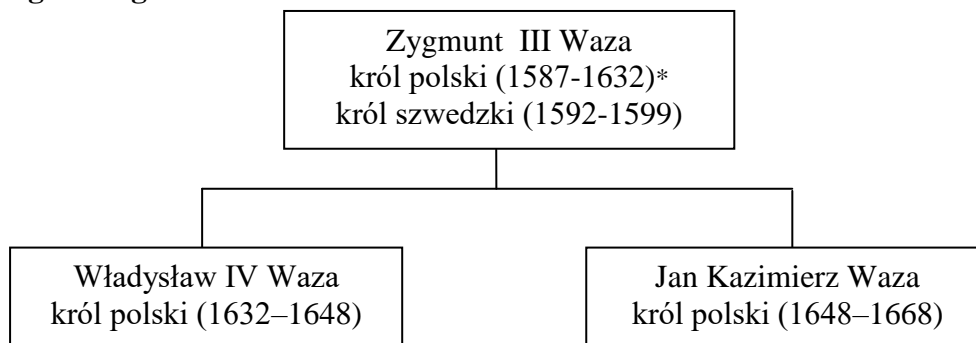
.....

.....

.....

.....

Tablica genealogiczna do zadania 14.

*W nawiasach podano lata panowania

Zadanie 14. (0-2)

Oceń, czy poniższe zdania dotyczące tablicy genealogicznej są prawdziwe. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli zdanie jest fałszywe.

1.	Na tronie polskim zasiadał syn i wnuk Zygmunta III Wazy.	P	F
2.	Jan Kazimierz przejął władzę w Polsce bezpośrednio po swoim ojcu.	P	F
3.	Wszyscy trzej królowie byli władcami elekcyjnymi.	P	F
4.	Za panowania Zygmunta III Wazy miało miejsce wydarzenie nazywane potopem szwedzkim.	P	F

Tekst do zadania 15, 16.

Z listu króla do żony

Jedyna duszy i serca pociecho, najśliczniejsza i najukochańsza Marysienko!

Bóg i Pan nasz na wieki błogosławiony dał zwycięstwo i sławę narodowi naszemu, o jakiej wieki przeszłe nigdy nie słyszały. Działa wszystkie, obóz wszystek, dostatki nieoszacowane* dostały się w ręce nasze. Turków trzodami* tu przed sobą pędzą. Wezyr tak uciekł od wszystkiego, że ledwo na jednym koniu i w jednej sukni. Jam zostałem jego sukcesorem, bo po wielkiej części wszystkie mi się po nim dostały splendory.

*Nieoszacowane –drogocenne

*Trzoda – tu gromada, tłum

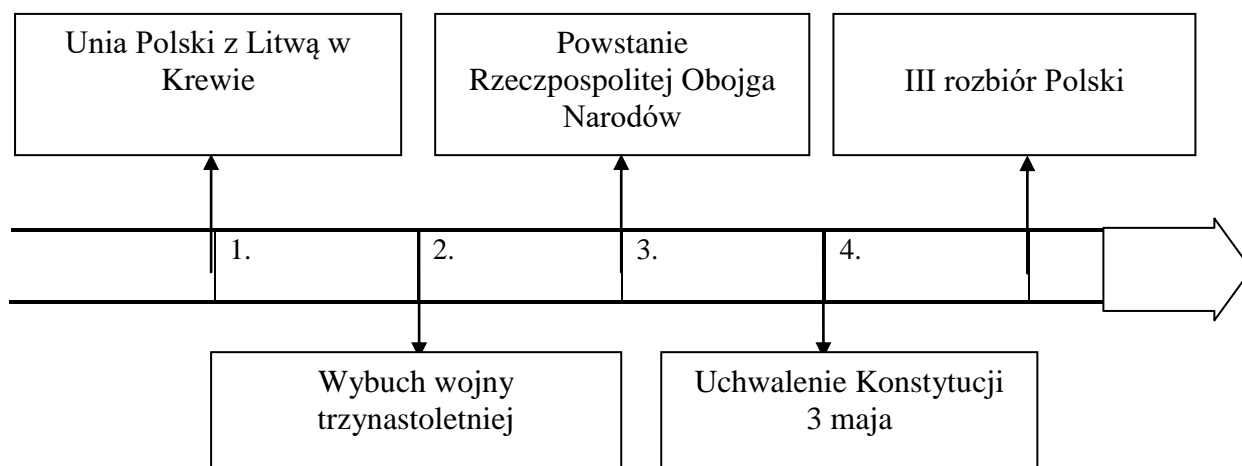
Zadanie 15.(0-1)

Uzupełnij poniższy tekst, przyporządkowując do każdego zdania właściwą odpowiedź spośród oznaczonych literami A-C.

Król w liście do żony opisał skutki 1._____. W czasie tej bitwy Polacy pokonali wojska 2._____. Zwycięstwo to miało miejsce 3._____.

1. A. bitwy pod Grunwaldem B. obrony Częstochowy C. bitwy pod Wiedniem
2. A. szwedzkie B. tureckie C. krzyżackie
3. A. 15 lipca 1410 r. B. 1 lipca 1569 r. C. 12 września 1683 r.

Taśma chronologiczna do zadania 16.

Zadanie 16. (0-1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź.

Opisane w liście wydarzenie miało miejsce w okresie zaznaczonym na taśmie chronologicznej numerem

- A. 1.
- B. 2.
- C. 3.
- D. 4.

Tekst do zadania 17.

Przysięga

Ja, Tadeusz Kościuszko, przysięgam w obliczu Boga całemu Narodowi Polskiemu, iż powierzonej mi władzy na niczyj prywatny ucisk nie użyję, lecz jedynie jej dla obrony całości granic, odzyskania samodzielności Narodu i ugruntowania powszechnej wolności używać będę.

Zadanie 17. (0-2)

Oceń, czy poniższe zdania dotyczące tekstu są prawdziwe. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli zdanie jest fałszywe.

1.	Przysięga została złożona 24 marca 1795 roku.	P	F
2.	Tadeusz Kościuszko przyjął władzę nad wojskiem i tytuł naczelnika.	P	F
3.	Autor słów zapowiedział, że wykorzysta powierzoną mu władzę do realizacji własnych planów.	P	F
4.	Tadeusz Kościuszko złożył przysięgę w Warszawie.	P	F

Tekst do zadania 18.

Relacja Fryderyka Schulza z podróży po Polsce

Polska trupa*, która tu w przeszłym roku grywała, lepszą była od wszystkich niemieckich. Pewien Bogusławski był pierwszym dyrektorem stowarzyszenia, a zarazem najlepszym artystą. Sztuki, które towarzystwo grało w czasie sejmku, miały głównie cel polityczny. Do sztuk tego rodzaju, które się najwięcej podobały, należał *Powrót posła* i *Król Kazimierz*. Pierwszy zawsze król ze swej łoży wychylał się i przyklaskiwał.

*trupa – zespół teatralny

Zadanie 18. (0-1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych. Wspomniany w tekście król, który wychylał się i przyklaskiwał to

- A. Jan III Sobieski.
- B. Kazimierz Wielki.
- C. Kazimierz Jagiellończyk.
- D. Stanisław August Poniatowski.

Tekst do zadania 19.

O Instytucie Radowym w Paryżu

Pragnę tu przypomnieć, że odkrycie Polonu i Radu nie odbyło się bynajmniej w jakimkolwiek, choćby skromnym laboratorium fizycznym lub chemicznym. Towarzysz pracy i mąż mój był wówczas profesorem fizyki w szkole technicznej paryskiej. Znajdował miejsce do osobistych swoich doświadczeń i tam też zaczęłam i ja pracować po naszym związku.

Zadanie 19. (0-1)

A. Podaj imię i nazwisko autorki tekstu.

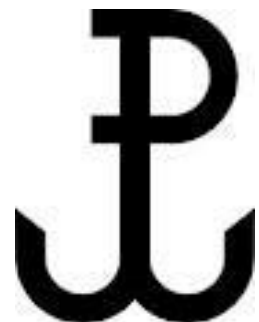
.....

B. Napisz, jakie wyróżnienie przyniosło jej odkrycie, którego dokonała.

.....

Zadanie 20. (0-3)

Pod każdą ilustracją napisz nazwę powstania, do którego symbolicznie nawiązuje.

A

B

C

Teksty do zadania 21.

Tekst A.

Odniósłszy zwycięstwo pod Maciejowicami, Rosjanie połączyli wszystkie siły i ruszyli na Warszawę. 4 listopada o piątej nad ranem rozpoczął się szturm Pragi, tj. wschodniej dzielnicy miasta. Praga została zdobyta, a jej obrońcy i mieszkańcy wymordowani.

Tekst B.

Wobec ogromnej różnicy sił – przewaga rosyjska w najkorzystniejszym dla powstańców momencie była dziesięciokrotna – tworzone małe oddziały, kryjące się po lasach, trudne do zlokalizowania (tak zwana wojna partyzancka). Aby wciągnąć do walki całe społeczeństwo, władze powstańcze podjęły sprawę uwłaszczenia chłopów.

Tekst C.

Mieszkańcy pobliskich domów, bez żadnego rozkazu z góry, zupełnie spontanicznie budują wzdłuż ulicy barykadę, która ma zamknąć drogę czołgom. Tu w tym tłumie pod nami, zacierają się wszelkie różnice: robotnik ze sklepikarzem obok profesora uniwersytetu, żołnierz z biało-czerwoną opaską z cywilem, starzy z młodymi, chłopcy i dziewczęta. Dźwigają ciężkie kamienie, płyty wyrwane z chodnika.

Zadanie 21. (0-3)

Dopisz do każdego tekstu datę roczną wybuchu tego powstania.

Tekst A. –

Tekst B. –

Tekst C. –

Tabela do zadania 22.

Rozwój ludności miast polskich w latach 1921–1939.

Miasto	Ludność w tysiącach w wybranych latach		
	1921 r.	1931 r.	1939 r.
Warszawa	937	1172	1289
Katowice	50	126	134
Gdynia	1	30	120
Łódź	452	605	672

Zadanie 22. (0-1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Miasto, którego liczba mieszkańców w latach 1921–1939 wzrastała w najszybszym tempie to

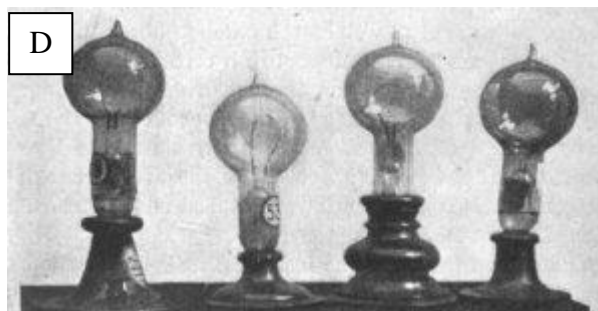
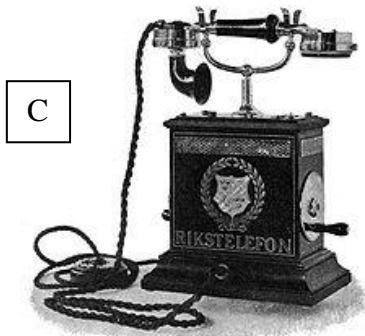
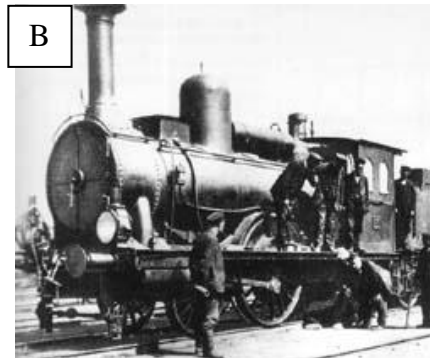
A. Łódź.

B. Gdynia.

C. Katowice.

D. Warszawa.

Ilustracje do zadania 23, 24.

Zadanie 23. (0-1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.
Wynalazki przedstawione na ilustracjach pochodzą z

- A. XVII w.
- B. XVIII w.
- C. XIX w.
- D. XX w.

Zadanie 24. (0-1)

Dokończ zdanie. Wpisz właściwą literę.

Wynalazek skonstruowany przez Polaka Ignacego Łukasiewicza jest ukazany na ilustracji oznaczonej literą

Zadanie 25. (0-1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.
Narodowe Święto Niepodległości obchodzimy w Polsce

- A. 11 listopada.
- B. 15 sierpnia.
- C. 13 grudnia.
- D. 3 maja.

Mapa do zadania 26.

Współczesna mapa Polski

Zadanie 26. (0-3)

Uzupełnij informacje. Wpisz odpowiednie nazwy państw sąsiadujących z Polską.

- A. Najdłuższą granicę posiada państwo polskie z
- B. Nasze województwo leży przy granicy z
- C. Granicę o długości 535 km posiadamy z